

Naputánjáró

A MOLDVAI MAGYAR OKTATÁSI PROGRAM HÍRLEVELE

5. évfolyam (8. szám) 1. szám • 2011. január

Ha magyar a főnök...

Van egy fiatal vállalkozó. Magyarországról költözött Bákóba, az interneten talált ránk, megismerkedtünk, céget alapított, alkalmazottakat foglalkoztat. Ő a főnök. A nála dolgozó moldvai csángók pedig tudják, hogy ő magyar. Magyar a főnök. Ennek megfelelően magyarul kell vele beszélni. Illetve ezek az emberek elgondolkodnak azon, hogy

lám, itt a román tengerben van értelme a magyar nyelvnek. Mert jó dolog a magyar nyelvet tanulni iskolában és iskolán kívül, de ugyan mi értelme, ha ma már sehol vidékünkön nem használhatjuk: se az orvosnál, se a papnál, se az iskolában, se a munkahelyen, se a hivatalokban.

Sokszor éri oktatási programokat az a vád, hogy nem sikerült megállítani az asszimilációt, hogy sok gyerek szívesebben beszél románul, mint magyarul. Ez így igaz. Soha se vállalta ez a maroknyi tanári csapat, hogy a még magyarul valamilyen szinten beszélő, értő 60.000 moldvai csángó asszimilációját meg tudná állítani. Mi azt vállaltuk 10 évvel ezelőtt, amikor elkezdtek az oktatást, hogy a mi

tanítványaink kétnyelvűek lesznek. Évtizednyi tapasztalattal a hátunk mögött ezt ma még biztosabban tudjuk: az oktatási program csak egy kis szelete lehet annak az eszköztárnak, amellyel fel kellene lépni az asszimiláció ellen. Több kutató azt állítja, hogy teljesen reménytelen, így is, úgy is le fog zajlani a nyelvváltás, a kultúraváltás. Mások szerint ki kellene telepíteni Erdélybe vagy akár Magyarországra azokat, akik még ragaszkodnak valamilyen szinten magyarságukhoz. Mi ezt nem így látjuk. Sokkal inkább az oktatási program sikerének mintájára fel kell építenünk közösen a következő időben azokat a programokat, amelyek ugyanúgy hatással lehetnek a moldvai

csángók társadalmára, mint az oktatás. Mert miért tanuljon magyarul a gyerek, ha nem lehet magyarul imádkozni a csángóföldi templomokban? Építsünk egy vallási programot, több párbeszéddel, a csángó papok hazahozatalával próbáljuk meg belopni a magyar énekeket, imákat a templomokba.

És miért tanuljon magyarul a gyerek, ha a munkahelyeken minden románul zajlik? Adjuk vissza a nyelv presztízsét, értelmét, csalogasunk Csángóföldre olyan vállalkozókat, akik kimondják, hogy igenis ebben a cégben a kommunikáció nyelve a magyar, az alkalmazás feltétele a magyar nyelv ismerete. Hazatérve egy apa egy ilyen munkahelyről biztosan ösztönöznöni fogja gyermekét a magyar nyelv tanulására. Értelme lesz a magyar nyelvnek, érdek fűződik majd hozzá.

Keresünk tehát olyan vállalkozókat, akik vállalkozást és bele magyar főnököt hoznak Csángóföldre. Segítünk profitot termelni, mert a magyar nyelv profitja lesz ez.

HEGYELI ATTILA
ügyvezető, MCSMSZ

„Az élőket hívogatom...”

Talán ez a legalkalmasabb idézet, amit találtam a gondolataim megfogalmazására.

Néhány gondolatomat, aggályomat és reményemet szeretném megosztani azon ismert és ismeretlen olvasóval, aki követi a moldvai magyarság sorsát, támogatja, talán támogatni fogja, vagy éppen veszett ügynöknek véli.

Magam is sokszor bizonytalanul teszem fel a kérdést: miért küzdünk egy olyan kultúra megmentéséért, amely lassan már csak nyomaiban lelhető fel? Miért akarunk megállítani, vagy megfordítani egy olyan folyamatot, amely éppen beteljesülni látszik, hiszen ez oly sok gyötrellemmel, fájdalommal jár? És ekkor eszembe jutnak Salamon Antal kostelki pap bácsi szavai, aki azt mondta: a súlyos beteg nem tud magától orvoshoz menni, valakinek el kell vinni őt hozzá.

Kedves Barátaink! Szolgálatot teszünk. Azért, mert úgy érezzük, hogy ezt meg kell tennünk. A jövő generációk lehet, azt fogják mondani, hogy jó volt, amit tettünk, vagy azt, hogy rossz, de ha én most nem teszem meg azt, amit úgy érzem, hogy tennem kell, akkor a jövőben biztosan rosszul fogom érezni magam.

Szinte naponta a harangok elkísérnek valakit a temetőbe. Lujzikalagorban, ahol élek a nagyharangon a következő felirat van magyar nyelven: „Az élőket hívogatom, a halottakat sírogatom.”

A harangokkal együtt elkísérik a katrincás nénik, és arra gondolok, hogyha a katrincás nénik is el fognak múlni, akkor már semmi sem marad abból a múltból, amelyből én is vétettem, csak a nyomok fognak maradni. Őket már csak farmer-nadrágos utódaik fogják elkísérni, ami önmagában talán nem baj. A baj az, hogy megszakadt a kulturális örökség átadása, a nagyszülő már nem tud szóba állni az unokájával, s ami évszázadokon keresztül érték volt, ha tárgyi, tűz martaléka lesz, esetleg a ládafiában szétrágják a molyok, ha szellemi, akkor gyorsan feledésbe merül, mert lassan eltávoznak közülünk művelőik. Ezt nem engedhetem!

Nem akarom, hogy a gyerekeim, és a korombeliek gyerekei gyökeretlenül, vendégmunkásként kössenek ki valamelyik nyugati országban. Tartozunk azzal, hogy legalább esélyt adjunk ezeknek a gyerekeknek, hogy megismerkedhessenek múltjukkal, és ennek tudatában építhessék

jövőjüket.

A civil kezdeményezések nagyon fontosak, de támogatás nélkül nem tudnak lényeges előrelépéseket tenni. Az Moldvai Csángómagyarok Szövetsége és a magyarországi partner szervezetei mindent megtesznek, hogy az üzenetünk eljusson a román, a magyar és a nemzetközi kormányzati szervekhez. Bízom benne, hogy üzenetünk el fog jutni mindazokhoz, akik ebben a törekvésünkben segíteni tudnak.

Itt Moldvában megteszünk mindent, hogy minél több helyen minél több személyhez eljuthasson az üzenet: Nem kell feladni! És azt tapasztaljuk, hogy ott, ahol ez megérkezik, termő talajra talál. Öröm hallgatni a tanárok beszámolóit a gyerekek fejlődéséről. Öröm látni, ahogyan körbe veszik őket, és beszámolnak magyarul az élményeikről. Ezek azok az apró jelek, amelyek azt mutatják, hogy munkánk nem hiábavaló. A munkának, a befektetett energiának és anyagiaknak valódi gyümölcse viszont csak évtizedek múlva fog látszani.

Ebben a munkában segítettek, segítenek Önök mindmáig, és ezt most szeretném megköszönni Mindannyiukak.

SOLOMON ADRIÁN
elnök, MCSMSZ

Elérhetőségeink

Szervezet	Terület	Telefon	E-mail	Honlap	Bankszámlaszám
Moldvai Csángómagyarok Szövetsége (MCSMSZ)	<i>A Kárpátok keleti oldalán élő magyarok érdekképviseleti szervezete</i>	+40/234/543-886	kontakt@csango.ro	www.csango.ro	Romániában: RO57RZBR0000060006776563 (RON) RO67RZBR0000060006776577 (EUR) RO39RZBR0000060006776596 (USD)
	<i>Keresztszülő program</i>	+40/727/341-737	keresztapa@csango.ro		
A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány (AMMOA)	<i>Az oktatási program magyarországi támogatási rendszerének szervezője</i>	+36/20/5647055	ammoa@csango.ro	www.csango.eu	Magyarországon: 11742173-20154778-00000000 (HUF)
	<i>AZ AMMOA közhasznú alapítvány, így jogosult adókedvezmény igénybevételére szolgáló adóigazolást kiállítani, valamint az SZJA-ból a civil szervezetek részére felajánlható 1% fogadására. Az alapítvány adószáma: 18710209-1-13</i>				
Keresztzülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület (KEMCSE)	<i>A keresztzülők közössége</i>	+36/ 1/ 200-3369	info@keresztzulo.hu	www.keresztzulo.hu	Magyarországon: 12011265-00160103-00100008 (HUF)
	<i>Keresztzülő program</i>	+36/20/5647055	kemcse@csango.ro		
Faluturizmus	<i>Bákói irodánkban Tour-inform Iroda működik, forduljanak hozzánk bizalommal moldvai látogatásukkal kapcsolatos kérdéseikkel!</i>				
	Kostelek	+40/720/410-618	kostelek@csango.ro	www.csango.ro	
	Lészped	+40/740/016-123	leszped@csango.ro		
	Magyarfalu	+40/723/609-602	polgarlaci@yahoo.com		
Pusztina	+40/234/384-770	info@pusztina.ro	www.pusztina.ro		

A csángók helyzetéről tartottak közmeghallgatást az EP-ben

2010. október 25-27 között a Pusztinai Magyar Ház Hagyományőrző Csoportja és az MCSMSZ vezetősége Brüsszelbe látogattunk Tőkés László, az Európai Parlament alelnöke meghívására. Ottlétünk célja, hogy részt vegyünk azon a nyilvános meghallgatáson, amely a csángók helyzetéről nyújt tájékoztatást, illetve az 1956-os magyar szabadságharc 54. évfordulója alkalmával tartandó megemlékezésen.

A Bukarest-Brüsszel repülőút után részt vettünk egy szemináriumon az Európai Parlentről, ahol köszöntött bennünket Schöpflin György képviselő úr, a szeminárium után pedig ellátogattunk a Magyar Néppárti Delegáció ülésére.

Itt Solomon Adrian elnökünk szólalhatott fel, megköszönve a magyar képviselők csángó ügyben tett erőfeszítéseit.

A nyilvános közmeghallgatáson Tőkés László, Tytti Isohookana-Asunmaa, Solomon Adrián, Hegyeli Attila és Nyisztor Ilona bemutatta a moldvai csángómagyarok helyzetét. A felszólalásokat Szilágyi Zsolt moderálta, hozzászólt Gál Kinga Európai Néppárti képviselő és Boştinaru Victor Szocialisták és Demokraták Progresszív Szövetsége Európai Parlamenti Képviselőcsoport romániai képviselője. A közmeghallgatáson jelen volt az Európai Unió Romániai Állandó Képviselőtének tagja is, akivel sikerült személyes beszélgetést folytatni a moldvai csángók helyzetéről.

Néppárti magyar delegáció vezetője és Tőkés László, az Európai Parlament alelnöke tartott beszédet, majd a pusztinai hagyományőrzők és a csíkszeredai Heveder

együttessel lépett fel. Számos ország képviselője, irodavezetők és gyakorlók vettek részt ezen a programon, utána a fogadás alatt is egy pohár pezsgővel vagy borral későig folytatódott a beszélgetés, a jókedv, oly annyira, hogy majdnem lekéstük a vacsorát.

Az MCSMSZ vezetősége, a „Pusztinai Házért” Egyesület és a Pusztinai Hagyományőrzők valamint a magam nevében is köszönöm Tőkés Lászlónak, az Európai Parlament alelnökének a meghívást, Szilágyi Zsolt irodavezetőnek és kollégáinknak is a gondoskodást, azt a sok-sok kedvességet, segítséget, amit 2 napos együttlétünk alatt tőlük kaptunk. Meggyőződhattünk, hogy eredményesen képviselik a csángómagyarok ügyét is a többi fontos feladataik között.

2011. tavaszán Sógor Csaba EP képviselő meghívására egy újabb MCSMSZ küldöttség fog Brüsszelbe látogatni, ez alkalommal egy angol nyelvű kötet kerül bemutatásra, amely az MCSMSZ 20 éves fennállása alkalmából Sógor Csaba kezdeményezésére jelenik meg, ismét felhívva az európai szinten is a figyelmet a moldvai csángók helyzetére.

BARTHA ANDRÁS
elnök, „Pusztinai Házért” Egyesület

Jótekonysági koncert a diószéni gyerekek nyári táborozásáért

Jótekonysági koncertre kerül sor 2011. március 12-én Szentendrén. A koncerten fellép a világhírű Rajkó zenekar, Petrás Mária diószéni születésű iparművész, népdalénekes, Orbán Borika népdalénekes és a pusztinai Kovács Krisztián. A rendezvényen tanáraik kíséretében részt vesznek diószéni gyermekek is, akik népdalaikból, néptáncaikból mutatnak be ízelítőt.

A koncert bevételét a szervezők teljes egészében a Diószénben magyarul tanuló gyermekek nyári táboroztatására ajánlják fel. A szervezők célja, hogy minden olyan gyermek eljuthasson nyári táborba, aki évközben a magyar órák látogatásával, aktivitásával ezt kiérdemli.

Bízunk benne, hogy a koncert segítségével minél több gyermek

számára széppé varázsolhatjuk a nyári vakációt! Ebben számítunk Önökre is, reméljük, minél többen elfogadják meghívásunkat!

A jótekonysági koncert időpontja:
2011. március 12. 18.00 óra

Helyszíne:
**Pest Megyei Könyvtár Színház
Terme
2000 Szentendre, Pátriárka utca 7.**

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!

JOLANDA WILLEMSE és KIRÁLY LAJOS
szervezők, KEMCSE

Felelősségvállalás a Csíkszeredai Csángó Bentlakásban

Ahogy a Naputánjáró előző számában is olvashatták, a változás szele elérte a Csíkszeredai Csángó Bentlakást. Nemcsak megsimogatta az arcunkat, hanem nagy szellőkésekkel biztosítja a hátszelet a fejlődés útján való haladáshoz.

A 2010/2011-es tanév nagy projektje a felelősségvállalás elsajátítása. A tavaly beindult Diákbizottság mellett több olyan posztot és létrehoztunk, aminek betöltésével a diákok a közösségük hatékonyabb működéséhez járulnak hozzá. A diákbizottság továbbra is a bentlakás programjainak lebonyolításáért, a felmerülő problémák megoldásáért dolgozik. Tizenkét tagja hetente ül össze a feladatok felosztása és megvalósítása végett. A diákbizottság csapatát idén Nyisztor István, Gyurka Sergiu, Blebeanu Délia, Táláz Gabriella, Gál Alina, Csernika Klaudia, Bálint Kamélia, Gusa Petra, Citea Klaudia, Benke Ramóna, Polkovniku Irénke és Gertui Nikoletta erősíti.

A diákok idéntől maguk felelnek a könyvtárunk feltérképezéséért, és rendbentartásáért. Ezt a feladatot a Botezatu testvérek, Izabella és Franciska vállalta.

A kulturális programok összegyűjtését, megszervezését és a fotózásukat két kulturális felelősnök, Györgyice Livia és Mátyás Krisztina végzi el. Velük szorosan együttműködnek a honlapfelelősök: Gál Emília és Tímár Karina.

A délutáni tanulói időben a kilencedikes diákok felügyeletét négy nagyobb diák vállalta: Balázs Marinél, Pogár Pál, Demse Krisztina

és Gál Kozmin. Ők együtt tanulnak a kisebbekkel, ügyelnek a csendre és szükség esetén segítenek nekik a tanulásban.

A diákok adminisztratív ügyeiben az adminisztrátorunk, Simon Krisztina van a nevelők segítségére. A szerelési és műszaki problémák megoldását pedig két ügyes kezű fiunk, Turbuk Gyula és Bilibók Krisztián vállalta. Ezeremesterként hozzájuk fordulhatnak a diákok.

A diákok egyre jobban belejönnek a posztjaik betöltésébe. Sokan teljesen önállóan el tudják látni a rájuk bízott feladatkört. Néhányuk ugyan még biztatásra szorul, de egyre magabiztosabban mozog mindenki a saját hatáskörében. Természetesen nem zajlik minden zökkenőmentesen, diákok és nevelők részéről sok erőfeszítést igényel, de hiszünk abban, hogy jó irányba haladunk.

Akik nem vállaltak a bentlakásban posztot, azok társadalmi

munkát végeznek a Katolikus Caritas berkein belül. Minden délután egy kisebb csapat indul a Csíkszeredai Megyei Kórház Gyermekosztályára,

ahogy felvidítsa a beteg gyerekeket. Bátrabb diákjaink közül néhányan vállalták, hogy fogyatékos fiatalok vagy idősök mellett teljesítenek szolgálatot. A diákok nagyon szeretik ezeket az önkéntes munkákat, ha van lehetőség rá, akkor még plusz alkalmi önkéntes munkákban is szívesen részt vesznek. Erre volt példa, az Egymillió csillag a szegényekért címen meghirdetett Caritas program, ahol szép számban megjelentek és

aktív részt vállaltak a program lebonyolításában. Ezekért a lehetőségekért nagyon hálásak vagyunk a Caritasnak, mert a diákok megtapasztalják, hogy milyen máso-

kon segíteni. A segített szerepből átkerülnek a segítő szerepbe, és ez nagyon fontos élettapasztalat mindannyiuknak.

Akik nem vállaltak önkéntes munkát, vagy posztot a bentlakásban, azok a bentlakás közösségi termeinek tisztaságáért felelnek. Így mindenkinek hetente van valamilyen feladata, amit a szabadidejében vagy a bentlakásért vagy önkéntesként társadalmi munkában végez el. Ez a felnőtté válásukban mindenképpen nagyon fontos mérföldkő, szempontváltás, ami reméljük, hogy valóban aktívan hozzájárul az egészséges értékrend és teljes értékű felnőtt életük kialakításához.

Pfemeter Mária
csíkszeredai nevelő

Kedves Keresztszülők!

2011. január 30-án a tavalyihoz hasonlóan keresztszülő-tanár találkozót szervezünk, melyen a különböző falvakban tanító tanárok is fogadóórát tartanak.

A résztvevő keresztszülőknek lehetőségük lesz találkozni a csángó falvakban dolgozó tanárokkal, tanítókkal, minden keresztgyermekről érdeklődhetnek. Alkalmom lesz találkozni ugyanakkor a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének és a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület és A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány vezetőivel, munkatársaival is.

Helyszín: Ward Mária Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola,
2081 Piliscsaba, Béla király utca 72.

Időpont: 2011. január 30. 14.00 órától 18:00 óráig

Az iskola megközelíthető autóval, busszal (az Árpád hídtól indul) és vonattal (a Nyugati pályaudvarról indul).

A találkozó alkalmával lehetőségük lesz a keresztgyermeknek szánt esetleges csomagok leadására is (cipősdoboz nagyságban).

Szeretettel hívjuk és várunk minden régi és új Keresztszülőt, érdeklődőt!

A programról bővebben érdeklődni Wagner Nórától a 06-20/564-70-55-ös telefonszámon, vagy Farkas-Ferencz Endrétől lehet a keresztapa@csango.ro e-mail címen lehet.

Kreatív szombatok a Csíkszeredai Csángó bentlakásban

A Csíkszeredai bentlakásban a tanév kezdetén lehetőség nyílt számomra, hogy egyfajta hétvégi foglalkoztatóként színesebbé tegyem a bentlakók életét. Így szeptember közepe óta minden szombaton kézműves foglalkozásokon tehetik próbára magukat a diákok. Készítettünk ékszereket gyöngyből, nemezéből, albumokat, képkereteket, igyekeztünk dekorációkat készíteni a kollégium folyosóira és szobáiba is, hogy minél kellemesebb legyen a bentlakók második otthona, akik nagyon kreatívak és lelkesek, szívesen díszítgetik környezetüket. Minden hónap születésnaposait meg szoktuk ünnepelni. Ilyen alkalmakra kis ajándékokat készítünk és énekkel köszöntjük az ünnepelteket.

Számomra igazi élmény a közös alkotás, hiszen mindenük kezében benne van az otthonról hozott tudás,

ami az első adandó alkalommal megmutatkozik. A moldvai falvak mindennapjaiban meg aktívan jelen van a népi kézművesség minden ága, ezek a gyermekek még természetes formájában, közegében figyelhetők meg az ilyen tevékenységeket. Erre a tudásra és nyitottságra alapozom a kreatív hétvégék tematikáját.

Péntekenként táncot, énekeket elevenítettünk fel. Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen a kollégisták között van furulyásunk, aki szolgáltatja a talpalávalót. Havonta táncházat is szervezünk, ahol mindenki a saját tudása és kedve szerint táncolhatja a csángó táncokat.

FERENCZ GABRIELLA

Táncházat hozott a Mikulás a továbbtanulóknak

December 3-án este a Csíkszeredai Csángó Bentlakásban legalább akkora izgalommal vártuk a Veres Kheldár Emlézenekart, mint kisgyerekek a Mikulást. Minden diák eljött, és akinek kedve engedte táncolt is. Még a

nevelők is beálltak fordulni egyet, kettőt.

A tánc szünetében megleptük a novemberi, decemberi születésnaposainkat. A zenekar prímása kíséretében énekeltük el köszöntönket, átadtuk kis nemezelt ajándékainkat, ők kifújhatták gyertyáikat és így remélhetőleg teljesülhet titkos kívánságuk. A zenekar énekese, Anna egy szép lészpedi karácsonyi dallal ajándékozott meg, amelyet meg is tanultunk.

Köszönjük a Mikulásnak és a Veres Kheldárnak a vidám estét!

FERENCZ GABRIELLA

A Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület továbbra is őrzi azt a kedves hagyományt, hogy tagjai minden hónap második szombatján baráti összejövetelen találkoznak egymással, a keresztszülőtársakkal, itt tanuló és idelátogató moldvai magyarokkal és az őket támogatókkal, többnyire a Háló Központ termeiben Budapesten. 2010 első hónapjainak eseményeiről a Naputánjáró legutóbbi számában már beszámoltunk. A év második felében is remek előadásokat hallhattunk, sok kiváló vendégünk volt, s a programokat Orbán Borika és Kovács Krisztián ének- és furulyaszava tette teljes élménnyé, amit szívből köszönünk nekik.

Keresztszülők klubdélutánjai

SZEPTEMBERBEN nagy megtiszteltetés volt a számunkra, hogy a bukaresti nagykövetség asszony, Bajtai Erzsébet, aki már évek óta nagyon sokat tesz a moldvai magyarokért, ellátogatott hozzánk, s hosszú kellemes beszélgetés részesei lehettünk. Két új továbbtanuló diákot - mindketten Pusztináról érkeztek - is köszönthettünk

személyesen: Kovács Krisztiánt, aki Nyisztor Ilonka növendékeként minden énekversenyt megnyert, amin eddig elindult, és a Zeneakadémiára készül, valamint László István, Leót, aki a Budapesti Műszaki Egyetemre, informatika szakra készül. Ezek után személyes tábori beszámolókkal folytatódott a klubdélután. Ezekről a Naputánjáró előző számában részletesen tudósítottunk. Vermes Miklós keresztszülőtársunk vetített képes előadásának különösen nagy sikere volt a Torockón rendezett kincskereső táborról.

OKTÓBERBEN Diószegi László, a Teleki László Alapítvány igazgatójának előadását hallhattuk a moldvai csángómagyarok hitéletéről a középkortól napjainkig, melyben az elmúlt években történt olyan jelentős eseményekre is kitért, mint például a lábnyiki és a budapesti román-magyar nyelvű püspöki szentmisék. Kiemelte az oktatási területen jelentkező nehézségeket is, amelyek a mai napig is érezhetően sújtják a moldvai magyarokat. Nagyon örültünk, hogy a Balassi Intézet képviselőjében

Masát Ádám tanár úr is megtisztelt bennünket, és részletes tájékoztatást adott az intézet munkájáról. A keresztszülők nagy része ezúton nyert először bepillantást a Magyarországon továbbtanuló csángó diákok helyzetébe, tanulási körülményeibe. Ezen a klubdélutánon vendégünk volt Moldvából Farkas-Ferencz Endre is, a MCSMSZ „Legyen Ön is Keresztanya!” program koordinátora. Hallhattunk tőle a tanévkezdésről, az új helyszínekről, az új tanárokról, az örvendetes új eseményekről és az eljövendő együttműködési lehetőségekről is. A keresztszülők sok kérdést tettek fel, így az klub délután a szokásos két órás időtartam helyett több mint három órát tartott, de a résztvevők egyöntetű véleménye szerint roppant érdekes és informatív volt.

NOVEMBERBEN Kiss Dénes költő, műfordító, nyelvész kitűnő előadásának részesei lehettünk Számtalan kiváló verse, fordítása, és 61 megjelent kötete mellett már 50 éve foglalkozik nyelvkutatással. Elismeréssel adózott a keresztszülőmozgalomnak, hogy „kézen fogjuk a kisebbet”, hangsúlyozta, hogy a csángók kincset érnek személyükben, nyelvjárásukban és kultúrájukban

egyaránt. A program a falugazdák bemutakozás

ával folytatódott, beszámoltak az eredményeikről és a nehézségeikről. Vásárhelyi Tamás, lészpedi falugazda a nyáron elkészített filmjét is bemutatta, amelyet a gyerekek oktatásáról a tanórák alatt forgatott. Láthattuk Márton Attila tanár urat és kis tanítványait óra közben.

DECEMBERBEN a hagyományos karácsonyi ünnepségen díszvendégünk volt Schmittné Makray Katalin, a köztársasági elnök úr felesége, aki elfogadta meghívásunkat, és kitüntető érdeklődéssel kísérte a programot. Elsőként Berecz András híres mesemondó varázsolta el a közönséget tréfaival, meséjével, majd a műsor furulya- és ének szóval foly-

tatódott Nyisztor Ilona és a tanítványai, Kovács Krisztián és Kovács Gábor, valamint az Egerben tanuló Mátyás Mónika Liliána előadásában. Moldvai magyarság kiválóságokat is

köszönthettünk köreinkben: dr. Nyisztor Tinka etnográfust és Iancu Laura költőt, akit nemrégiben a Magyar Írószövetség egyik alelnökévé választottak. A somoskai Demse Emanuel a karácsonyi népszokásokat elevenített fel. Köszönet Ferencz Évának, az MCSMSZ oktatási felelősének, hogy eljuttatta a klubdélután alkalmával leadott keresztgyermeknek szánt

c s o m a g o k a t Csángóföldre! A karácsonyváro ünnepségről senki sem távozott üres kézzel, szaloncukorral, búzával, üdvözlőlappal, jó szóval és szeretettel köszöntünk el egymástól.

Máramarosi tanulmányúton jártak a moldvai magyar oktatás pedagógusai

Amikor 2010. májusában elbúcsúztunk a Moldvában látogatást tett máramarosi kollégáktól, mindannyian egyetértettünk abban, hogy lesz folytatása ennek a találkozásnak.

A tanév elején meghívtak, nézzük meg, ők hol élnek, hogyan dolgoznak.

Eleget téve a szíves invitálásnak, november 24-28. között a Moldvában dolgozó pedagógusok egy része tartalmas napokat töltött Máramaros vidékén, lehetőségünk volt számos oktatási intézmény munkájába bepillantást nyerni óvodától középiskoláig. Tanáraink a megye teljes területén, különböző

településeken szálltak meg, a máramarosi kollégák vendégszeretetét élvezték és nap, mint nap eljártak a legkülönbözőbb oktatási intézményekbe. Az iskolalátogatások során jártak olyan helyszíneken, ahol hasonló munka folyik, mint Csángóföldön és jártak olyan intézményekben is, amelyek egészen másképp működnek.

Kollégáink jártak Bocskón, ahol leginkább a magyar nyelv visszatanítása lehet a cél, láthatták a fakultatív magyar oktatás jól működő példáját Rónaszéken, a nagybányai 26. számú óvoda és a szintén nagybányai „Otilia Cazimir” napköziben folyó tevékenységeket. Megismerkedhettek Domokos magyar nyelvű óvodájával és iskolájával, valamint a Misztótfalu román tannyelvű

iskolájában folyó magyar nyelvű foglalkozásokkal. Mindkét helyszínen szimultán foglalkoznak a gyerekekkel az összevont alsó tagozatos osztályokban. Koltón nem csak a magyar, hanem a roma nyelv oktatásába is bepillantást nyerhettek tanáraink. Ezen települések mellett jártak kollégáink Máramarosszigeten, Szinérváralján, Szamosardón, Hosszúmezőn és Szaploncán is.

A Csángóföldön dolgozó pedagógusok megismerkedhettek a régió egyik legfontosabb magyar oktatási intézményével, a máramarosszigeti Leövey Klára Gimnáziummal, amely magyar tannyelvű általános és középiskolaként működik.

A Moldvai Csángómagyarok Szövetsége minden munkatársa nevében köszönettel tartozunk máramarosi kollégáinknak, akik meg-

szervezték és tartalommal töltötték meg ezeket a napokat.

Azzal a tervvel, hogy jövőre közösen, egy harmadik

h e l y s z í n e n találkozunk, ahol tapasztalatokat szerezhethetünk, tehát ismét a viszontlátás reményében váltunk el.

FARKAS-FERENCZ ENDRE, FERENCZ ÉVA
MCSMSZ

A romániai magyar civil szervezetek képviselőivel találkozott Schmitt Pál

A „Magyarok XXI.” konferenciasorozat keretében találkozott a romániai magyarság képviselőivel Schmitt Pál a Magyar Köztársaság elnöke. A találkozóra Marosvásárhelyen került sor a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemen.

A Moldvai Csángómagyarok Szövetségének képviselőjében

felszólalt Solomon Adrián elnök, beszédében arra kérte a Köztársasági Elnök Urat, vállalja el a napokban útjára bocsátott „Mentor Program” fővédnökségét. A Mentor Program keretében magyarországi önkormányzatok kapnak felkérést arra, hogy támogassák a moldvai magyar oktatási programot. Solomon Adrián szavait nagy taps fogadta. Füzes

Oszkár, a Magyar Köztársaság bucaresti Nagykövete hozzászólásában moldvai helyszíni tapasztalatairól számolt be a hallgatóságnak, elismerően szólva az MCSMSZ tevékenységeiről.

Pár éve, amikor a lániki gyerekek háza építésén dolgozó diószegi emberek megfogalmazták, hogy látva Lábnikban a magyar oktatás sikerét, szeretnék, ha az ő falujukban, az ő gyerekeik is járhatnának magyarróra, megtanulhatnak a magyar betűvetést, örültünk. Aztán beindult az oktatás. Nem ment és ma sem megy zökkenőmentesen, de mára már van egy saját, jól felszerelt ingatlanunk, ami otthont ad a foglalkozásoknak, a szülők írásban kérték az állami iskolától is a magyar anyanyelv oktatását, és bár az iskola ezt nem tette lehetővé, sőt, a szülőket megpróbálták rábeszélni arra is, hogy a Gyerekek Házához se engedjék a gyerekeiket, mégis folyamatosan nő a létszáma azoknak, akik magyarul akarnak tanulni.

Diószeg egyike a 24 településnek,

Tiszta matematika lenne?

ahol jelenleg magyar oktatás zajlik. Tíz éve kettő, aztán öt..., aztán huszonnégy. A tíz éve alig száz gyerek, ma 1860. A tíz éve három elszánt ember, ma hatvan. Lujzikalagorban a megnőtt gyereklétszám indokolta egy újabb tanár alkalmazását, egy újabb helyszín beindítását. Szitáson látogatják a magyarórákat bahánai és újfalusi gyerekek is, és folyamatosan nő a számuk, így lassan mindkét szomszédos faluban

keresnünk kell kiadó házat, hogy ne a szomszédos faluba kelljen átgyalogolniuk.

Megnőtt. Helyszínek generálnak újabb helyszíneket, azok meg generálnak újabb számokat. És akkor minden szám exponenciálisan kezd el nőni. Még nagyon az elején vagyunk a számsornak. Egy ilyen mértékben növekedő

programot csak biztos alapokon lehet megtartani. Szabhatunk gátat, hogy ne nőjön túl az alapon? Bizonyosan nem. Az alapot kell, hogy nagyobbítsuk, szilárdítsuk. Én hiszek benne, a számok erejében, hisz az öt éve alig tíz keresztszülő, támogató

mára több mint ezer. És önmagát generálja már ez a szám is.

Az ismert mese szerint egy brahmin találta fel a sakkot. Jutalmul a

rádzsától első hallásra jelentéktelennek tűnő fizetséget kért, mindössze annyi búzaszem, amennyi a sakktábla mezőire a következő szabály szerint képletesen rátehető: az első mezőre egy, a másodikra kettő, a harmadikra négy, vagyis az előzőnek mindig duplája. Hamar kiderült, hogy ennyi búza nem terem a Földön.

Búza nem, de szeretet teremhet.

FERENCZ ÉVA
oktatási felelős, MCSMSZ

Hogyan kezdtem tanítani Lujzikalagorban?

Amikor Ferencz Éva oktatási felelős kollégám megmutatta szeptember elején a nekem kiszemelt házat kívülről, és aztán később kinyitottuk, hogy megnézzük belülről is, azt lehetne mondani, hogy akkor kezdődött itteni tevékenységem. Vagy amikor már az udvaron vigyázkodtunk, és átjött tőszomszédom, bácsi Mihály Varga szivarozni és visszafogott mozdulatokkal arról mesélt, hogy milyen volt az „oltyán” főnöke Bákóban, na ez is lehetne ittlétem egyik kezdete. Most már négy hónapja vagyok itt, és kiderült, hogy nem ezek voltak a kezdetek, a kezdet egy hosszabb folyamat. A ház, a házat körülölelő kert, a környék még most is ismeretlen. Bácsi Mihály történetei cigarettázás közben ugyanazok, de ugyanakkor egyre több részlettel bővülnek. Arra kezdek rájönni, hogy az ismeretlenbe nem lehet egy lépéssel belekerülni. A kezdet az nem egy pontszerű valami, a kezdet az, ahogyan belekerülök egy folyamatba.

Ezt leginkább a ház történetével tudnám pontosabban

elmondani. Először csak azt tudtam, hogy Lujzikalagorban van egy oktatási helyszín, az új negyedben, de mivel a falu „felettebb nagy” ezért jó volna egy másik házat is találni, hogy a gyerekek könnyebben tudjanak órára járni. Később tudtam meg, hogy Horvátné Szászko Rozsi férje, akié volt

az új negyedi ház, valamiképp rokon bácsi Mihállyal, hogy milyen fokon, azt még nem tudom. A ház, amit Évával megnéztünk, és ami a Disznó hegyen van, nagyon régi ház. Beosztása hasonló a többi falubeli régi vagy újabb házéhoz. Amivel mégis kitűnik, az a mérete. Szobái sokkal nagyobbak, mint a többi házé. Tágasabbak, világosabbak, fagerendás plafonjuk van. Akik

építették talán arra gondolhattak, hogy a rendelkezésre álló helyet – mert akkor ritkásan volt beépítve a mostani egyik faluközpont – maguk számára teszik lakajosabbá. Ami, ahogyan utóbb kiderült mások számára is lakájossá vált, ugyanis guzsalyasokat, táncmulatságokat szerveztek szobáiban. Elfelejtettem mondani, hogy a nagy Dgyiák

házában lakok, ahogy most is emlegetik a falubeliek, ahogy számon tartják a házat. Itt van berendezve az iskola. Dgyiák Jáni két generációval elébb kántortanító volt és adószedő. Nagyon szép hangja volt, ha énekelni kezdett, a templomba zokogtak az emberek. Ezt már bácsi János mesélte, aki a csempekályhámát rakta újra.

A ház mögötti kert most elvadult, a gyümölcsfákon, a szőlősben, a diófákon, a szerteindázó szúrós szederindák között mégis rigók, gerlek tanyáznak, számos macskának van itt saját útja. A kert más kertekkel szomszédos, így biztos vagyok abban, hogy annak idején itt adtak találkát a szomszéd fiúk megbeszélni azt, ami már nem várhatott másnapra. Egyik nap bácsi Mihály áthozott néhány uborkamagot, hogy tavasszal vessem el a kertbe, meg paradicsommagot is ígért ugyanakkor, merthogy a szederindákat kivágom „ugyé”?

A „kilérnek” nevezett konyhában a sok kacat között találtam egy régi, nagyon nehéz, cserefából díszesen kifaragott szemöldökfát. Mind nézegettem, nekitámasztottam a falnak, megnéztem, a telek mostani szintén régi kapuját is, de mégsem találtam meg, nem ismertem fel a helyét, nem tudtam kitalálni mit lehetne vele csinálni.

Amiről kicsit fentebb beszéltem, az a folyamat talán ez volna: a ház története. Ebből a történetből, ami tárgyából, visszaemlékezésekből, kacatokból áll össze, van, amit egyből felismer a benne lakó, van, amit félreismer, van amihez türelmetlen. Van amihez tanácstalan, például hogyan illeszthető ebbe a történetbe az, hogy itt lakott sokáig a régi rendszerben egy lányiki születésű milicista, aki nagyon rossz ember volt. Mindenképp egyből nem lehet birtokba venni.

Nem úgy a gyerekek: tetszett nekik a tágasság, a füves udvar, ahol lehet nyugodtan birkózódni, a szőlős, amiből lehet nyugodtan szemezgetni. A gyerekek, akik között van óvodás és van tizenegyedikes is Szász Csilla tanítónénivel kezdték el a magyar órákat. Aztán ősszel úgy láttuk jónak,

hogy ne válasszuk el teljesen a két helyszínt. Ezért életkor szerint választottuk szét a csoportokat. Neki jutottak a kisebbek, nekem a nagyobbak. Ahogy Csilla feljár ide a Dgyiák Jáni házába, úgy én is lejárok Szászkó-féle házba, hogy a nagyoknak ott tartsak órát. Lassan a gyerekek is megszokták, hogy házukhoz közelebb is van még egy iskola.

A gyerekek neveit megjegyzi a tanár. Azt, hogy hol laknak lassan betájolja. Azt, hogy ki kivel rokon és milyen fokon, kinek a szülőjét kinek a nagyszülője keresztelte, eskette nehéz egy ötezres lélekszámú faluban kiismerni. És akkor egy-egy család mozgását a falun belül, egy-egy „nemzet” számon tartott természetét, azt már csakugyan csak idővel lehet. Hogy ez miért fontos? Talán, ahogy a házhoz is tartozik egy szűkebb-tágabb történet, úgy egy-egy gyermekhez is. Talán jó ezt is megismerni, hogy minél kevésbe ismerjem félre, azt, akit tanítani akarok.

Amit én történetnek neveztem, azt általában hagyománynak nevezik. Esetemben ennek a csángó falunak, ahol lakom, Lujzikalagornak a hagyománya nagyon képlékeny és nagyon gyorsan változó valami. Folyamatába nagyon nehéz belekerülni.

Ferenc Luca, egyik hetedikes diákom nagyon szeret halászni. A Bérc mögötti erdő egyik patakjában kézzel fog halakat. Egyszer megkérdeztem, hogy tudja-e, hogy hívják azokat a helyeket, ahol testvérével vagy barátaival kószál. Mondta, hogy igen. És mondott néhány helynevet, amiket első hallásra nem értettem, ugyanis már ferdítve jegyezte meg. Gyöngykert, Örményné kútja – ilyeneket mondott. Fura volt elmagyarázni neki, hogy miért kaphatta az a hely a Gyöngy kert nevet, úgy, hogy ő látta, én meg nem. Tavasszal tervezem, hogy elmegyünk oda is.

Ha meglátom, majd elmesélem, hogy milyen.

PETRES LÁSZLÓ
tanár, Lujzikalagor

Megújult a diószegi Magyar Ház

2010. szeptember 5-én költöztünk be Diószegre. Iskola kezdés előtt egy héttel elkezdődött a diószegi Magyar Ház felújítása.

A konyhát és egy szobát sikerült felújítani és átrendezni. A munkálatok több mint három hetet vettek igénybe, sok segítséget kaptunk a gyerekektől is, akik szívesen segítettek, hogy a tanítás időben beindulhasson.

A nyár folyamán egy

Fehér Tamás által vezetett magyarországi önkéntes csoport teljesen felújította a ház tetőzeti szerkezetét, amit ezúton is nagyon szépen köszönünk!

Időközben megkezdődött az iskola, szép számban jöttek a gyerekek, nagy örömmre sok óvodás és első osztályos jár hozzánk magyar órára.

Mint új tanárok örömmel elmondhatjuk, hogy a gyerekek nagyon hamar befogadtak minket a lelkükbe, ami nagyon jó érzéssel töltött el.

BALLA LORÁND és SZOPOS ZSUZSANNA
tanítók, Diószeg

VII. Szeret Menti Népdalvetélkedő Csík falu

Hetedik alkalommal találkoztak a moldvai oktatási program diákjai, hogy számot adjanak népdaléneklési tudásukról. A helyszín ezúttal Csík falu volt. Az apró falu először volt házigazdája ilyen nagyszabású rendezvénynek.

November 20-án, szombaton már korán reggel benépesült a csík falusi Magyar Ház udvara. Sorra érkeztek a falvak képviselői, tanárok, diákok, vendégek várták izgalommal, hogy induljon a program. Jól esett a hűvös

novemberi reggelen a Külső-rekecsinben süített finom kalács és a forró tea.

Az egész napos program a résztvevők felvonulásával indult. A színes viseletekbe öltözött gyereksereg énekelve, „hivogatva”, zeneszóra vonult a Magyar Háztól a helyi állami iskoláig. Minden falu képviselője olyan táblával vett részt a felvonuláson, melyen két nyelven, románul és magyarul is szerepelt a faluja neve.

Az iskolánál Solomon Adrian, az MCSMSZ elnöke köszöntötte a résztvevőket és a vendégeket, majd Füzes Oszkár, a Magyar Köztársaság bukaresti Nagykövete és felesége, Bajtai Erzsébet szólt néhány kedves szót. A megjelenteket köszöntötte Balogh György a csíkszeredai magyar főkonzulátus ügyvezető konzulja és Gheta Lucian, Rekecsin község polgármestere is.

Ezután kezdődhetett a verseny!

A kisebbek és a nagyobbak ezúttal is külön helyszínen versenyeztek, előbbieknél Benke Paulina somoskai, utóbbiaknál Botezatu Viktória budai magyar tanító volt a verseny levezetője.

A verseny programját színesítette a tavalyi győztes Turbuk Marika éneke, valamint továbbtanuló diákjaink közül is többen készültek énekkel erre az alkalomra. Köszönjük Gál Emíliának, Tímár Karinának és Kovács Gábornak a szép produkciókat!

A versenyzők mindkét korosztályban színvonalas, változatos produkciókat adtak elő.

A zsűritagok kivétel nélkül dicsérték a gyerekek felkészültségét és nagy örömeinkre ezúttal teljes volt a mezőny, minden falu képviseltette magát.

A verseny után következett az ebéd, majd minden gyerek hazamehetett megpihenni a fogadócsaládjához. A délután

az oktatási program munkatársai számára tanártalálkozóval folytatódott, ahol Füzes Oszkár nagykövet úr és Balogh György konzul úr a magyar állam-polgárság igénylésével kapcsolatban adtak mindenre kiterjedő tájékoztatást, majd megbeszéltük az oktatással kapcsolatos aktuális dolgokat. A versenyzőknek délután Tündik Tamás és a vele érkező vendégek tartottak kézműves foglalkozást. A gyerekek közösen vettek részt az öt órai szentmisén, igazán szép volt, hogy legalább 60 gyermek csángó népviseletben megjelent a csík falusi templomban! Ezután következett a vacsora és az eredményhirdetés.

Minden gyerek gazdag ajándékcsomagot kapott az MCSMSZ-nek és támogatóinak köszönhetően. Természetesen a legjobbakat most is

kiemelte a zsűri, többen kaptak különdíjakat, az arany minősítést kapott versenyzők pedig nyári taborozási lehetőséget is nyertek teljesítményükkel.

Köszönettel tartozunk a zsűri tagjainak lelkiismeretes munkájukért: A kisebbeknél Tündik Tamás, Bodnár Mária, Ambrus Gyula és László Ioana, a nagyoknál Domokos Mária, Csóti Márta, Lőrinc Cselesztin és László Paula értékelték.

Köszönjük támogatóinknak a felajánlott sok-sok szép ajándékot!

Hálával tartozunk Bajtai Erzsébetnek, Toroczky Katalinnak, Korom Norbertnek, Fias Ferencnek, a Máltai Szeretetszolgálatnak, Kurkó Jánosnak, a csíkszeredai Fenyő Szálló

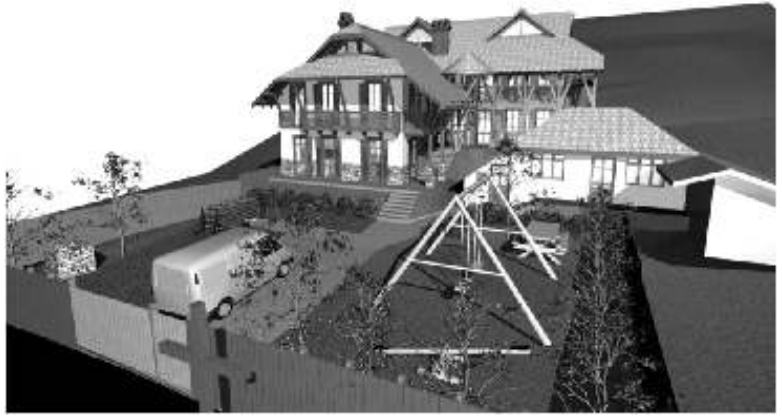

tulajdonosának, a Rotary Club Szegednek, Csíkszereda Város Polgármesteri Hivatalának (Csíkszereda Kiadó Hivatal), a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesületnek a felajánlott díjakért. A program megvalósulását a Nemzeti Kulturális Alap és a Communitas Alapítvány támogatta.

Köszönjük Tündik Tamásnak és a Gyepük Népe Alapítványnak, hogy ebben az évben is eljöttek a népdalvetélkedőnkre és a technikai háttér biztosítása mellett a gyerekeknek is szerveztek programot!

A legkeletibb magyar településen, Magyarfaluban 2008. május 24-én avattuk fel azt a kis parasztházat, amelyet Magyarfalusi Gyerekek Házának nevezünk.

A falu központjában található ingatlant megvásároltuk, majd felújítottuk hagyományos formában, ezt követően részben ide költözhetek az addig egy átalakított garázsban zajlott oktatási foglalkozások. Ugyancsak ebben a kis házban kapott szolgálati lakhelyet egyik magyartanárnk is.

Magyarfalu - Magyarfalusi Gyerekek Háza

Magyarfaluban napi rendszerességgel zajlanak a hagyományok tanítását (éneket, tánc, kézművesség) célzó foglalkozások gyerekekkel, amelyeket szintén a Magyarfalusi Gyerekek Háza fogad.

De még mindig működtetnünk kell a régi garázsépületet is, amelyben naponta zajlanak a magyarórák, illetve második tanárnk ebben lakik.

Magyarfaluban jelenleg 161 diák tanul a román tannyelvű állami iskolában, illetve további 50 óvodás gyerek van a faluban. A falu teljes lakossága római katolikus vallású, kizárólag moldvai csángómagyar családok lakják. Ebben a tanévben 169 gyerek jár magyarórákra rendszeresen, ők a bérelt garázst és a megvásárolt kis házat „kinőtték”.

Ezért a megvásárolt telken 2011-ben szeretnénk elkezdni egy nagyobb ingatlan építését, ugyanis a magyarfalusi gyerekek száma, valamint érdeklődése a magyar nyelvű foglalkozások iránt ezt messzemenően indokoltá teszi.

A beruházást a 2007-ben megvásárolt telken tervezzük, ahol a kis felújított ház is található.

A kicsi házat meghagynánk, a telek nagysága ezt megengedi, a későbbiekben ezt falumúzeumként lehetne működtetni.

Az új közösségi ház tervei elkészültek, jelenleg az építkezési engedély megszerzése előtt vagyunk (sajnos a román polgármester már fél éve akadékoskodik ez ügyben).

A tervezett épület legfontosabb adatai:

· **Telek mérete: 1.400 m²**

· **A tervezett közösségi ház alapterülete: 190 m²**

· **A tervezett közösségi ház hasznos felülete: 315,19 m²**

A tervezett épületre gyűjtést hirdettünk, a támogatók listája és a terv részletes leírása is megtalálható honlapunkon a <http://www.csango.ro/index.php?page=gyujtes> címen.

A beruházás teljes költségvetése hozzávetőlegesen 43 millió Ft (a versenytárgyalások még hátra vannak).

Tisztelettel kérjük, hogy járuljanak hozzá a közösségi ház megvalósításához, tegyék lehetővé Magyarfalu több mint 200 gyereke számára, hogy megfelelő körülmények közt tanulhassák a magyar nyelvet, ápolhassák hagyományait, legyen a legkeletibb magyar településnek olyan háza, ahol a magyar nyelv és kultúra az úr.

A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány keretében egy külön bankszámlaszámot nyitottunk a céladományok fogadására. A kezdeményezésünkhöz csatlakozott az erdely.ma internetes portál szerkesztősége is.

E célra összesen 5.303.480 forint (77.961 új lej) gyűlt össze. Eddigi kiadásaink: 958.322 Forintot tesznek ki (geodéziai és földtani munkálatok; előleg a tervek; kivitelezési terv elkészítése; környezetvédelmi, egészségügyi engedélyek; az áramszolgáltató és telefontársaság engedélyei, a polgármesteri hivatal által kért engedélyek kiadásai).

Reméljük, hogy a munkálatokat még 2011 tavaszán elkezdhethetjük, ez már a romániai hatóságok „jobb” indulatán múlik.

Bármilyen kis összeg hatalmas segítséget jelent, segítségüket előre is köszönjük szépen a magyarfalusi gyerekek és felnőttek nevében is!

Hayde Tibor építész tervei alapján elindítottuk az építkezési engedélyek beszerzését, az adományozókat honlapunkon (www.csango.ro) tájékoztatni fogjuk az

építkezés elkezdéséről, állapotáról.

A külön számlaszám adatai (Magyarországon):

A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány
székhely: 2013 Pomáz, Rákóczi F. út 77.

bankszámlaszám (HUF):

11600006-00000000-38734966

Ha nem Magyarországról történik az utalás (IBAN kód):

HU47116000060000000038734966

Megint lassan eltelt egy év s ilyenkor végig gondoljuk mit is csináltunk egész éven át.

Így Karácsony környékén jobban odafigyelünk egymásra, érzékenyebbek vagyunk egymás gondjai, bajai iránt.

Segítő kezek Szentendréről

Sokan élünk Szentendrén, akik az év folyamán csendben minden feltűnés nélkül segítünk a rászorulókon. Nem kerülünk reflektorfénybe, hiszen nem vagyunk se gazdagok se híresek, csak egyszerű

hétköznapi emberek, akik együtt alkotjuk a kis hétköznapi csodáinkat.

Miért dönt úgy egy fiatal pár, hogy egy óriási jótéttel kezdi a közös életét? Tegzes Kovács Éva és Tegzes Dániel bizony ezt tette, felajánlották az összes nászajándékukat a Moldvai Csángó gyerekeknek, s helyette gazdagon felszerelt iskolatáskákat vásároltak, s személyesen vitték ki Moldvába. Talán azért, mert otthon a szüleiktől is ezt látták, hiszen Éva édesapja Kovács István hosszú idő óta anyagilag támogatja Moldvában a magyar oktatást.

De írhatnánk Vighné Bozó Katalin szentendrei anyukáról, aki felelős

pozíciót tölt be a Coast Hungary kft-nél Budapesten, s megszervezte, hogy a dolgozók fonalat, cérnát, varrógépet, édességet, játékot gyűjtsenek karácsonyra a gyerekeknek. Ebben nagyon aktívan részt vettek a Nagyatádi gyár dolgozói is.

Király Lajos vállalkozó rendszeresen szervez saját költségén ortopéd szűréseket s segít a gyerekek táboroztatásában is.

Nem szabad elfelejtenünk azokról sem, akik nem azért segítik a magyar oktatást, mert hazafias kötelességüknek érzik, hanem azért mert egyszerűen segíteni akarnak.

Élnek Szentendrén olyan külföldiek, mint Ton Willemse, aki rendszeresen elvisz 25 kis Csángó gyereket nyaralni jutalmul, mert egész évben szorgalmasan tanultak magyarul. Dévai Éva akinek a kislánya már befejezte az iskolát az MTSZ - Nádasi Ferenc Gimnáziumban, de Fiers Jolán Igazgatónővel közösen rengeteg csomagot gyűjtöttek a gyerekekkel karácsonyra.

A lista hosszan folytatódná ezek az emberek Szentendrén élnek s egy közös dolog van bennük: támogatnak egy nemes ügyet a moldvai csángó gyerekek magyar oktatását. Hiszen mindenkinek joga van az anyanyelvét tanulni bárhol is éljen.

Ezek az emberek teszik lehetővé, hogy én mint a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesületének alelnöke és szociális felelőse éveken át jól végezhetem a munkámat.

A Szentendrei Önkormányzat összehívott Dr. Dietz Ferenc vezetésével egy kerekasztal beszélgetést azon szervezetek számára, akik a határon túli magyarok ügyével foglalkoznak.

Ez óriási előre lépést jelenthet a Csángók felé, s talán mostantól nem lesznek az elfelejtett magyarok, ahogy régen hívták őket.

Köszönjük a Polgármester úrnak, hogy odafigyel erre a nemes ügyre!

Végezetül én, mint a szervezet szociális felelőse szeretném ebben a nyílt levélben minden kis csángó gyerek nevében megköszönni az évek óta tartó támogatásukat azoknak az embereknek, akik soha nem feledkeznek meg róluk.

Még ebben a nehéz gazdasági helyzetben is mindig megtalálják a

módját a segítségre. Úgy gondolják, hogy adni jó s talán egyszer eljön az az idő is, amikor nem szorulnak mások támogatására, vagy ha az talán nem is, a másokon való segítség természetes részévé válik az életünknek.

Hálás Köszönet!

JOLANDA WILLEMSE
alelnök, szociális felelős, KEMCSE

Angyalok erdeje

A karácsonyi ünnepekre 500 feldíszített fenyőfából álló karácsonyfaerdő, amelyet a köz- és magánszféra együttesen hozott létre a Városliget melletti Felvonulási téren, a találoán kedves ANGYALOK ERDEJE nevet kapta

Ez a világon egyedülálló rendezvény nagyszámú érdeklődőt, látogatót vonzott a rendezvény egy hónapja alatt, december 6. és január 6. között. A rendezők őket

kívánták bevonni a jótékonyági versenybe azzal a céllal, hogy erősítsék a társadalmi összetartozás és szolidaritás érzését. A karácsonyfákat és a hozzátartozó prezentációs

helyet Magyarországon működő vállalkozások vásárolhatták meg és díszíthették fel azzal a feltétellel, hogy pártfogásába kellett venniük egy nemes célt, amely ezzel a figyelem, a jótékonyág és a szolidaritás középpontjába kerül. A látogatók adományokkal és sms-szavazatokkal támogathatták a nekik tetsző fát a legszebb karácsonyfa címért és a vele járó 5 millió forintos jutalomért folyó versenyben.

A rendezvény egy hónapja alatt, december 6. és január 6. között a téren ingyenes kulturális eseményeket, koncerteket rendeztek.

Nagy öröm volt egyesületünk számára, hogy a nagynevű Andrékó-Kinstellar ügyvédi

iroda támogatta azt a törekvésünket, hogy az ANGYALOK ERDEJÉBE mi is állíthassunk fenyőfát. Ez úton is köszönjük a támogatásukat! Amint a fényképeink mutatják, a díszítés nagyon szépen sikerült és egyesületünk tagjai lelkesen „kampányoltak” alatta. A keresztszülők karácsonyfája mellett állt az Moldvai Csángómagyarok Szövetségének fája, amelyet összekötöttünk a moldvai csángókra annyira jellemző színes gyöngysorokkal, és a csángó gyermekek képeivel. A MCSMSZ fáját a Magyar Kémény Kft. támogatta, köszönet érte!

A hivatalos végeredmény, hogy ki mennyi szavazatot kapott, illetve mennyi támogatásban részesült megtalálható a www.angyalokerdeje.hu/honlapon/

Reméljük, hogy ez a nagyon szép kezdeményezés jövőre is fennmarad és e két jeles támogató jövőre is mögénk áll majd!

ADAMIKNÉ KOVÁCS KATALIN
KEMCSE-AMMOA

Csomagküldés gördülékenyen

Magyarországi partnereinknek hála a Csángóföldre szánt csomagok biztonságosan, gördülékenyen érnek rendeltetési helyükre sok gyermeknek szerezve ezzel örömet.

Nagy örömünkre mindkét csomagleadási pontunk változatlanul várja a küldeményeket.

Kérjük, amennyiben tehetik, mindenképpen válasszák ezt a módját a csomagküldésnek, hiszen így tudjuk leginkább garantálni, hogy a gyermekek időben megkapják azokat.

A csomagok küldésére tehát továbbra is két módon történhet az alábbiak szerint:

Személyesen

a fővárosban a következő címen:

Budapest XIII. kerület, Kis Gömb u. 25-27.

(Szent László u. sarok) APC SMART ELECTRONIC Kft. Nyitva: H.-P. 9:00:16:00 h, Bejárat az udvar felől, ahová autóval is kényelmesen be lehet állni.

Megközelítés BKV-val: 1-es villamossal vagy 30, 30A és 32-es autóbusszal a Róbert Károly krt. közúti felüljáró megállóig. A csomagra mindig legyen ráírva a gyermek pontos neve és faluja!

Postai úton

Magyarországon belül: egy volt tanárkollegánk szüleinek címére lehet föladni a küldeményeket. A cím:

Horváth Ernő, H 5211 - Tiszapüspöki, Fő út 35 sz.

A dobozon feltétlenül legyen rajta a gyerek és a faluja neve!

www.apcsmart.hu

Köszönet a gyermekek nevében is a csomagok küldőinek, raktározóinak és szállítóinak egyaránt!

Advent utolsó napjaiban Budapesten volt a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének vezetősége, elszállították a csángómagyar gyermekeknek szánt karácsonyi csomagokat.

Advent Szentendrén

Willemse Jolanda, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület szociális felelőse, egy ünnepi vacsorával várta a vendégeket Szentendrén, ami igen jól sikerült. Megvitatottuk a közös dolgainkat, az elmúlt esztendő történéseit, a további terveket. Ugyanezen a hétvégén Jolanda a Budapesten továbbtanulókat hívta meg egy ünnepi vacsorára, ami szintén meghitt, családi hangulatban telt el. A fiatalok nagyon örvendtek a közös együttlétnek, mert idegenben jól esik egy jó szó, egy ölelés.

Köszönjük Jolandának és Tonnak a vendéglátást és boldog új évet kívánunk, szeretettel: Ferencz Éva, Solomon Adrián, Hegyeli Attila, Csillag Levente, Galusca Georgiana, Varga Iulian, Bejan Fală Marian, Wágner Nóra, Vajda Éva

Gazdaggá varázsolt ünnep Csángóföldön

A keresztény világ egyik legna-gyobb ünnepe, Krisztus születésének napja Csángóföldön is a legszentebb ünnepek közé tartozik. A Moldvai Csángómagyarok Szövetsége minden évben

megtesz azért mindent, hogy támogatói segítségével széppé varázsolja az itteni gyermekek Karácsonyát. Nem történt ez másképp ebben az esztendőben sem!

Felhívásunkra sok százan érezték úgy, hogy hozzájárulnak a csángóföldi gyermekek megajándékozásához. Az ünnepet megelőző hetekben már lázasan készültünk, szerveztük a csomagok útját Magyarország minden szegletéből, hogy időre eljussanak a címzetekhez. Több mint 600 névre szóló csomag érkezett a kereszt- szülőktől, emellett nagyon sokan állítottak össze ajándékokat név nélkül is. A Csángó- szövetség munkatársai a csomagokat időben célba juttattak, hogy az oktatási program pedagógusai karácsonyi ünnepek keretében kioszthassák

azokat. Támogatóinknak és a keresztszülőknek köszönhetően nem volt olyan magyarul tanuló gyermek, aki ne kapott volna karácsonyi ajándékot! Minden oktatási helyszínen lázasan készültek, verseket, énekeket tanultak, hogy igazán szép legyen a közös ünnepség a meghívott szülőkkel, rokonokkal.

Nehéz lenne felsorolni mindenkit, aki hozzájárult a csángóföldi gyermekek Karácsonyához, hiszen oly' sokan érezték úgy, hogy nagy gonddal összeállított ajándékaikat Moldvába küldik.

Köszönettel tartozunk Magyarországi Parlamentjének, a Budapest-Budavár Rotaract Clubnak, a skóciai Blythwood Care

segélyszervezetnek és kolozsvári munkatársainak, a Magyar Vöröskeresztnek és minden olyan magánszemélynek, baráti társaságnak, munkaközösségnek, minden kereszt- szülőnek, ismerős és ismeretlen barátunknak, akik ajándékaikkal megörvendez-tették tanítványainkat!

Köszönjük a csomagok összegyűjtésében és szállításában nyújtott segítséget Horváth Ernőnek és családjának, az APC SMART

ELECTRONIC Kft-nek, Figula Olimpiunak, Kolozsvári Tamásnak és barátainak, Szalaknay Mihálynak!

Az Isten fizesse meg mindannyiunkat! A moldvai csángó gyermekek és az oktatási program minden munkatársa nevében is kívánunk boldog új esztendőt!

MOLDVAI CSA NGÓMAGYAROK SZÖ VETSÉ GE

Kostelek (Coşnea) a Kárpát medence egyik legeldugottabb, ugyanakkor legfestőibb táján fekvő csángómagyar falu. Mondhatni teljes lakossága magyar anyanyelvű, a falut körülbelül 600-an lakják. Kostelek hagyományvilága, néprajzi sajátosságai (viselet, ének és táncművészet, temperamentum) a gyimesi kultúra sajátosságait hordozza.

Mi így csináljuk - a keresztszülők kosteleki csoportja -

1952-ben a Bákó megyei Ágas községhez csatolták, mintegy öt évtizeden keresztül a gyermekek óvodában-iskolában csak románul tanulhattak. A magyar oktatást Salamon Antal Atya vállalta fel, kezdetben a hitoktatás keretén belül. Később, amikor lehetővé vált az iskolarendszeren belül a szülők kérésére - folytatta ott is.

Az MCSMSZ keretén belül 2005-től oktatnak délelőtt és délután is Imre Éva és Ferencz András.

2009-ben felújításra-átadásra került a magyar tanítók lakása, bővítve a „Gyerekek Háza”-val, ahol a délutáni magyar oktatás kulturált körülmények között folyhat. 2010-ben pedig a Közösségi Ház, a „csűr” is elkészült. Itt nemcsak a falu fiataljainak „Szellő” táncsoportja gyakorolhat, hanem közösségi - családi eseményeket is tudnak tartani. Sőt, az emeleten háló helyiségek is ki vannak alakítva szállóvendégek fogadására.

Az ezeréves határt járva jutott el Deli Károly Kostelekre a 2000-s évek derekán. Ő vette fel a kapcsolatot a Kostelekhez tartozó keresztszülőkkel, mintegy összefogva őket. Benne érlelődött meg a gondolat, hogy egy közösség többre képes, mint a személyek külön-külön. Így vált lehetővé, hogy a falu gyerekeinek 2008. februárjában 9 db kerékpárt juttattak ki melyek még ma is üzemelnek. Ezeket mindenkor az

iskolától legmesszebb lakó gyermekek kapják használatra, hogy a délutáni oktatásra is vissza tudjanak időben érn.

Az ő kezdeményezésére alakult a falugazdai hálózat, mely már több magyar oktatási helyszínen is működik.

Említést érdemlőek az évenkénti táborozások, melyeken az azt kiérdemlő gyermekek vehetnek részt. Ennek anyagi háttérét nagyrészt a keresztszülők teremtik meg. 2007-ben Terényben-Lőrincin, 2008-ban Pécsen, 2009-ben újra Terényben, majd 2010-ben Torockón táboroztattunk kisiskolásokat.

Az első falugazdai képviselőnk Karcsi volt, tőle a stafétabotot 2008-ban Erdélyiné Katika vette át. 2010. januárban a keresztszülők engem választottak falugazdának. Ezt a feladatot a feleségemmel közösen végezzük.

A faluban jelenleg 19 óvoda, 36 általános iskolás (mindegyik részt vesz az iskolai és iskolán kívüli magyar oktatásban) és 9 magyar oktatásban részesülő középiskolás van. Összesen 57-en vagyunk ismert keresztszülők. Ennyit sikerült felkutatni, részben az elődeim, részben Wágner Nóra segítségével. Bízom benne, ha a Naputánjáró-t olvassák, lesznek, akik újonnan jelentkeznek felém. Hiszen mindez a munka, a közös ténykedésünk mind

ugyanazon célért történik. Ha a beszámolómat olvassák, biztosan feltűnik, hogy a keresztszülő szám nagyobb, mint a gyerekek létszáma. Ez nem véletlen. A kosteleki keresztszülői körben van egy szűkebb kör, a Terény és környékéhez köthető keresztszülők. Huszonegyen vagyunk, akik 5 kisgyermek magyar oktatásához közösen járunk hozzá. Így a támogatás anyagiakban nem annyira megterhelő egy-egy családnak.

Mivel országszerte, sőt, határainkon és az óceánon túl is van keresztszülő társunk, a levélváltáson túl úgy érezzük, személyes kapcsolattartásra is szükség van. Ezért évente októberben, az iskolaév beindítása után 2-3 napos keresztszülői találkozót szervezünk egy Nógrád-megyei kis palóc faluban, Terényben.

Erre a találkozóra nemcsak a keresztszülők jönnek össze, hanem a kosteleki magyar tanárok is. Összefoglalót hallgatunk az előző tanévről, a tantárgyi, és egyéb vetélkedőkről; az új tanév feladatairól, eseményeiről és a pedagógusok kéréseiről, amivel jobbítani könnyíteni lehet a gyermekek magyar oktatását.

Ilyenkor beszélünk a közelgő karácsonyi ajándékozásról is.

Ugyanis függetlenül attól, hogy a gyermeknek van-e keresztszülője (illetve a falugazda előtt ismert-e),

minden gyermek korosztályának és nemének megfelelő ajándékot kap. Az óvodások is részesülnek ajándékban, ők közösen használhatókat kapnak. Most karácsonykor a csíkszeredai magyar oktatásban tanuló kosteleki diákok is kaptak ajándékot. A bentlakó közösségnek küldtünk filteres teát, fénymásoló papírt és mosószert is.

A karácsonyi ajándékokat most is közösen vásároltuk, egy játék diszkont áruházban. Azok gyerekenkénti becsomagolása több keresztszülő részvételével történt. A munka után még egy kis beszélgetés, keresztszülős találkozónk is volt.

Évközben néhány keresztszülő összejön egy-egy baráti csevejre is. Ezzel is erősítjük a már baráti kapcsolatnak is tekinthető keresztszülői kapcsolatunkat.

Mint falugazda, a csoport vezetését két keresztszülő társal, Marthiné Erzsikével és Járai Zsolttal végzem. Ők a keresztszülős hozzájárulások fölötti pénzügyeket intézik. Ugyanis a táboroztatás, a karácsonyi ajándékozások és egyéb kiadások anyagi hátterét egy közös folyószámláról biztosítjuk, melyre a keresztszülő társak eseti átutalásai futnak be. Az éves elszámolásokat az ő adataik alapján tudom tovább küldeni a keresztszülő társaknak, az éves visszatekintéssel együtt. Egy-egy előre nem tervezett kiadásról is közösen döntünk, utólagos keresztszülői tájékoztatással.

Megemlítem még, hogy az elmúlt években egy-egy kb. tízfőnyi keresztszülői csoport pár napos látogatásokat tudott szervezni Kostelekre. Természetesen akkor is jutott ki adomány a gyermekeknek és a falu rászorulóinak.

A falugazdai szerepvállalással együtt vállaltam, hogy a keresztszülőket tájékoztatom azokról az eseményekről, információkról, amit a kosteleki tanároktól vagy a Moldvai Csángómagyarok Szövetségétől, a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesülettől, vagy A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítványtól kapok. De összekötő kapocsként intézem a keresztszülők esetenkénti kérdéseit is a fentebb említett személyek, szervezetek között. A

kosteleki magyar tanárokkal a kapcsolattartás elég nehézkes: a faluban az internetes elérhetőség szinte lehetetlen, mobil telefonáláshoz téroró nincs.

Úgy vélem, a keresztszülőkkel a kapcsolat szinte hónapról-hónapra javult. Üzeneteimre, leveleimre egyre aktívabb a reagálás kezdünk igazi, élő csoportként működni.

A csoportunk őszi nagy terve, hogy az esedékes keresztszülő találkozót Kostelegen szervezzük meg. Ha sikerül megszerveznünk, erről az eseményről is beszámolok!

VERMES MIKLÓS
falugazda, Kostelek

Október elején kezdtem meg az oktatást Bogdánfalván, egy kis bérelt házban, a „magyar iskolánál”. Lassan gyűlni kezdtek a gyerekek, egyre nagyobb lett a létszám.

Bogdánfalvi magyar órák

Elkezdtek tanulni az Abc-t, a tananyaggal elég lassan tudunk haladni, mert az új gyerekek érkezésekor mindig újból kell kezdenünk, hogy ők is fel tudjanak zárkózni, de ugyanakkor örömet is jelent minden gyerek érkezése, mert abból tudom, hogy a gyerekek

szeretnek ide járni, és viszik a hírt, hogy jó a magyar iskolában tanulni. Sajnos vannak, akiket nem engednek a szülők, mert felesleges időpocsékolásnak tartják az itt eltöltött időt. A hatóságok, egyház és iskola részéről viszont nem ütköztem semmilyen ellenállásba mostanig, és remélem ez így is marad.

Az első verseny, amelyen a bogdánfalvi gyerekek is részt vettek, az a Csík faluban megrendezett Szeret Menti Népdalvetélkedő volt. Két gyerek versenyzett a kicsiknél, és kettő a nagyoknál. Mind a négyen dicséretben részesültek.

Karácsonyra is készültünk másorral, énekeket, versikéket és karácsonyi köszöntőket tanultunk, amelyeket a vakáció előtti napon adtak elő a gyerekek, a karácsonyfa

feldíszítése után. Az ünnepség végére került csomag is a fa alá, köszönet érte minden jóakarátú embernek.

Itteni élményeim közül a legszebb az volt, mikor a vakációról visszatérve a gyerekek újságolták, hogy karácsonykor magyar nyelven is énekeltek az öregebb néniknél, és azok annyira meghatódtak a gyerekkorukból ismert énekek hallatán, hogy a könnyük is kiesett. Ezért is érdemes ezt a „munkát” végezni.

BODÓ JUDIT
tanító, Bogdánfalva

A magyarórák bevezetése a gajdári iskolába több éven keresztül nehézségekbe ütközött, viszont 2010. szeptemberében végre megtört a jég. A szülők kérései alapján, két csoporttal, 17 gyerekkel heti 6 órában elkezdtek a magyar nyelvű foglalkozásokat az állami iskolában is.

Gajdári iskolai oktatás

A tanító nénik, tanár bácsik az elején idegenkedve, értetlenül fogadták a magyar órát, de szerencsére hamar összebarátkoztunk. A beíratott gyerekek kicsit nehezebben értették meg, hogy miben különbözik az iskolai oktatás az iskolán kívülitől és miért csak nekik kell az idén plusz egy órát az iskolában tölteniük. A szeptemberi szülőértekezlet során viszont sikerült úgy a gyerekekkel, mint a szülőkkel megbeszélni az iskolai oktatás fontosságát, amelyet a jövőre nézve bizakodva fogadtak a szülők.

A gondtalan kezdés már meghozta gyümölcsét, mivel több szülő is megkeresett, hogy jövőre ő is beíratja a gyermekét az iskolai magyar órákra.

Marius H. 26 éves, házas férfi. Katolikus családban nőtt fel, a Bákó megyei Doftána (Dofteana) községből származik. Középiskoláit Bákóban végezte a „Szent József” szemináriumban. Szeminárium után a Románvásárhoz tartozó verbici kolostorba, majd a románvásári ferencesekhez került. Négy kolostori esztendő után lemondott arról, hogy pap váljék belőle és Németországban folytatta tanulmányait. Jelenleg Regensburgban él német feleségével, tanul, szociális asszisztensnek készül. Emellett dolgozik, külföldi egyetemisták részére nyújt segítséget a mindennapok ügyes-bajos dolgaiban, a beilleszkedési zavarok leküzdésében. Gyakori csángó-sors az, amit az alábbiakban olvashatunk...

MIHÁLY SZENDE
tanítónéni, Gajdár

**„Egyedül ülök, magam faggatom
Miért mentem el otthonról
Az átok lesz az
Mely évszázada nyomaszt.”
(Phoenix, A nagy medve árnyékában)**

„Egyedül ülök, magam faggatom”

Lukács evangéliumának 15. fejezete ezt mondja: Jézus arra hív bennünket, hogy együtt örüljünk barátainkkal, amikor valami rég elveszettet megtalálunk. Jézus példáját követve, szeretném megosztani veletek örömeimet! Mi az, amit megtaláltam? Elveszettnek hitt identitásomat találtam meg, amit a társadalom és a szeretteim hazudtak el előlem. Abban a pillanatban, amikor kiderült, eldöntöttem, hogy nem fogok többet hallgatni róla, ahányszor alkalom adódik, megosztom ezt az örömet. Milyen örömről is van szó?

Tavaly nyáron meglátogattam egyik falubeli barátomat. Tudva, hogy a történelem megszállottja, a falu eredetéről kérdeztem. Amikor azt mondta, hogy magyarok vagyunk, kacaghatnékom támadt. Magyarok? Ez volt a nap vice. Nagyon mulattatott ez a kijelentés, és csak arra tudtam gondolni, hogy ezek a gyulafehérváriak átmosták a barátom agyát, amíg elvégezte a teológiát. Másképp nem tudtam meg-

magyarázni „a falu magyar eredetéről” vallott nézeteit. Gyorsan át is tértünk a futballra, hogy tovább ne kelljen ezt a hiábavaló beszélgetést folytatni, miközben észrevétlenül szöveget ütött a fejemben: „mi van, ha mégis igaza van?”

Azóta ott motoszkál mélyen bennem ez a gondolat. Számomra egyértelmű volt, hogy román nemze-

tiségű vagyok, hogy „ősapáim” Decebal és Traian voltak, hogy származásom latin, s még ki tudja hány iskolában tanult közhelyet vallottam magamról. A múlt év decemberében egy érdekes cikkre bukkantam, ami a romániai kisebbségek helyzetét tárgyalta. Aztán a kisebbségek között felfedeztem a „csángó” kifejezést.

Ebben a pillanatban lett világos, hogy édesanyám ezt a nyelvet beszéli, s hogy a falubeli gyerekek sokszor a tőle tanult furcsa kiejtésem miatt gúnyoltak. Ebben az időben még egyáltalán nem volt számomra tiszta, hogy mit jelent csángónak lenni. Édesanyám „csángó”, én mégsem tartozhatok ehhez a kisebbséghez. Mi lehetett az oka, hogy kívülállónak éreztem magam? Olyan kérdés volt ez akkoriban, amire nem találtam a választ. Édesanyám csángó, rám meg azt erőltették, hogy román vagyok. Aztán az is eszembe jutott, hogy a barátom mit mondott a falu eredetéről, és ettől a pillanattól fogva nem tudtam leállítani magam: folyamatosan olyan cikkeket kerestem, szomjaztam, amelyekből minél több információt tudhattam meg erről az etnikumról, amelyek megválaszolhatják anyai felmenőimre vonatkozó kérdéseim. Soknapi tanulmányozás után világossá vált, hogy nincsenek

www.csango.org 17

római gyökereim, hogy nem származok két férfitől (Decebaltól és Traiantól), és hogy nem beszélem az anyanyelvemet, sok hozzám hasonló emberrel együtt. Olyan felfedezés volt, amely az életemet változtatta meg: CSÁNGÓ vagyok, és szerfölött boldogít ez a tudat! A barátomnak igaza volt!

Hogy lehet az, hogy nem beszélek csángóul? Édesanyám több mint érthetően adta tudtomra: „apátok megtiltotta, hogy megtanít-salak”. Ez az eset egyike a száz, de meg lehet, hogy ezer esetnek Romániából. És ez szomorú. Nagy öröm felfedezni a gyökereid, ugyanakkor fájdalmasan érint, ha azt mondják, hogy ez az etnikum már „kiveszőfélben van”. És hogy ennek az etnikumnak a románosít-ása sok helyen elérte a célját. Elsősorban szeretteimtől érzem elárulva magam, azoktól, akik megakadályozták, hogy megtanuljak ezen a nyelven beszélni. A Katolikus Egyház is elárult, az az egyház, amelyik évszázadokon keresztül részt vett ebben és támogatta a románosítás folyamatát, amelyiknek hosszú éveket szenteltem és ez idő alatt hűségesen szolgáltam. Elárult a román állam, azzal, hogy a fejembe verte, hogy román vagyok, és mindazok, akik ezt furcsa magyart beszélnek, azok nem magyarok, hanem románok.

Annak a ténynek a felismerése, hogy csángó vagyok, nem feketíti be a katolikus egyházat és a hazát. Ebben az országban születtem, ez az egyház nevelt, viszont, amikor felfedezed, hogy tulajdon „szüleid” tévesen és szemellenzősen neveltek, eltávolodsz tőlük és saját utadat követed, megpróbálsz felkutatni ki is vagy te igazából.

Ősi átkot hordozunk magunkban (és itt a Phoenix egyik számából ihletődtem) és remélem, hogy a jövőben Isten a romániai csángók fele fordítja arcát és az Ő fényességében majd megmutatkozik valódi identitásuk, és akkor ez az átok eltűnik, akár egy naptól felhevített kőre hulló vízcsepp.

MARIUS H.

A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány Gyorsmérleg 2010-ről

Közel 65 millió forint adományt fogadott 2010-ben A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány.

Ebből 51 millió forint volt a keresztszülős adomány, 2,5 millió forint érkezett a magyarfalusi Gyermek Ház építésére, 1,2 millió forint volt a pályázatokon elnyert pénz, s közel 9,5 millió forint folyt be a személyi jövedelemadónak az alapítvány részére felajánlott 1 %-ából.

Az alapítvány saját működésére 4,2 millió forintot költött.

Ebből 2,5 m Ft volt a könyvelő és a titkár bére (járulékokkal együtt), a többi bank-, posta-, telefon-, hírlevél és irodaszer költség.

A mérleg elfogadása után mindezzel természetesen részletesen elszámolunk.

A 2005-ben alapított AMMOA az első teljes működési évében, 2006-ban 40,7 millió Ft adományt fogadott. 2007-ben 50 millió forint, 2008-ban 70,5 millió Ft, 2009-ben 71 millió forint folyt be az alapítványhoz.

2011-ben, az AMMOA új kuratóriumával az a feladatunk, hogy új lendületet adjunk az alapítványnak, hiszen még van bőven csángó falu, ahova el kell vinni a magyar szót.

HORVÁTH SZILÁRD
elnök, AMMOA

Kedves Támogatóink!

Örömmel adunk hírt arról, hogy igyekszünk a digitális világ vívmányait is igénybe venni a moldvai magyar oktatási program támogatói körének bővítéséhez. Létrehoztunk a Facebook Causes (Ügyek) felületén az oktatási program számára egy oldalt.

Miért jó ez?

- növeli az oktatási program híret: egy kattintással csatlakozhat bárki a csoporthoz
- olyanok is tájékozódhatnak a programról, akik más forrásból eddig még nem ismerték
- megkönnyíti az adakozást a Kárpát-medencén kívül élők számára, akiket eddig a drága banki költségek esetleg visszatartottak
- célunk, hogy elérjük azt a több millió potenciális (morális vagy pénzügyi) támogatót, akik szívesen támogatnak egy jótékony ügyet, legyen az afrikai iskolás gyerek vagy moldvai csángó.

Hogyan segíthet Ön?

- egyszerűen csatlakozik a csoporthoz (ingyenes), növelve a támogatói csoport létszámát, erősítve a bizalmat
- meghívja ismerőseit a csoportba
- az oldalon egy gombnyomással adakozhat is. Az adományokat a HHRF Alapítvány gyűjti be a program számára: külön alszámlán gyűjtik az adományokat számunkra, USA bankszámlán.

Elérhetőségünk: <http://www.causes.com/causes/563880-csango-hungarians>

Falugazdák, oktatási helyszínek elérhetőségei

Település	Kapcsolattartó keresztszülő	E-mail	Telefon	Tanár neve	Tanár e-mail címe
Bákó				Gradinaru (Kertész) Daniela	bako@csango.ro
Bogdánfalva				Bodó Judit	bogdanfalva@csango.ro
Buda		felek@freemail.hu	70/335-5347	Botezatu Viktória	buda@csango.ro
Csikfalu		herpai.alinka@gmail.com	20/327-4947	Fekete-Kászoni Rita, Tamás Tünde	csikfalu@csango.ro
Csikszeregeda		buttner.sarolta@gmail.com	30/609-5022	Józsa Csaba, Pfmeter Mária	tovabbtanulok@csango.ro
		csillik@yahoo.com	20/310-3057		
Diószeg				Balla Lóránd, Szopos Zsuzsanna	dioszeg@csango.ro
Diószén		sztiroi@t-online.hu	20/981-2841	Lovász Mátyás, Szász Erzsébet	dioszen@csango.ro
Dumbravén				Ghiurea Valentin	dumbraven@csango.ro
Ferdinándújfalú				Rosu Anna	ferdinand@csango.ro
Frumósza				Kicsi Eszter, Neagu Adrian	frumosza@csango.ro
Gajdár		elvira.biri@gmail.com	20/569-5429	Konát Eszter, Mihály Szende	gajdar@csango.ro
Klézse		eros.ildiko@freemail.hu	30/475-5338	Istók Angelika, Szász Anna	klezse@csango.ro
Kostelek		torvaj.laszlo@freemail.hu	30/523-7467	Imre Éva, Ferencz András	kostelek@csango.ro
		vermes.miklosne@gmail.com	20/342-4179		
Külsőrekecsin		borika50328@freemail.hu	30/456-6304	Becze Gizella, Divald Borbála, Kovács Melánia	kulsorekecsin@csango.ro
Lábnnyik		gborocz@filtermax.hu	20/315-7528	Pető Szabina, Zombori Zoltán	labnik@csango.ro
Lészped		tamas420805@freemail.hu	30/225-7720	Márton Attila	leszped@csango.ro
Lujzikalagor		lajosvera@yahoo.co.uk	20/342-7236	Szász Csilla	lujzikalagor@csango.ro
Magyarfalu		ormosy.l@freemail.hu	20/222-9642	Budau Lina, Gál Veronika, Komáromi Rebeka	magyarfalu@csango.ro
Nagypatak		mindennev@gmail.com	70/313-1723	Orbán Attila	nagypatak@csango.ro
Pokolpatak				Juhász Péter	pokolpatak@csango.ro
Pusztina		muhy.andras@pr.hu	20/351-6724	Bilibók Jenő, Nyisztor Ilona	pusztina@csango.ro
		barna.imre@freemail.hu	20/338-4083		
Somoska		zahonyi@rubicom.hu	1-242-7640 30/327-5955	Benke Paulina, Istók Agelika	somoska@csango.ro
Szítás				Bende Edit	szitas@csango.ro
Trunk				Botezatu Victorita-Oana, Szöcs Lajos Levente	trunk@csango.ro

Legyen az Ön ismerőse is keresztszülő!

Nem telik úgy el nap, hogy ne forgatnám a kezemben azt az alaposan kitömött irattartót, amelyikbe az oktatási programban részt vevő gyermekek bemutatkozó leveleit, rajzait gyűjtöm. Olyan gyerekekét, akiknek még nincsen keresztszülőjük, pedig szorgalmukkal, ügyességükkel kiérdemelnék. Ők azok, akik irigykedve figyelik, ha társaik levelet, csomagot kapnak keresztapjuktól, keresztanyjuktól és naponta megkérdezik a tanítójukat, nekik mikor érkezik válasz a bemutatkozásukra?

Szeretnék nekik mielőbb választ adni, mielőbb keresztszülőt találni minden arra érdemes csángó gyereknek, aki idejét nem sajnálva szorgosan eljár a magyar órákra. Mert eljárnak hóban-fagyban, esőben-sárban, dologidőben, korán reggel, vagy késő délután is. Eljárnak, mert szeretnek magyar órára járni. És egyre többen járnak.

Ebben a tanévben több helyszínünkön is öröndetesen megnövekedett a gyermeklétszám a magyar házak programjain. Bogdánfalva új helyszínként indult szeptemberben, mára közel ötven gyermek jár rendszeresen a magyar nyelvű foglalkozásokra. Szitáson, Diószegen az előző években stagnáló gyermeklétszámok hetek alatt többszöröződtek. Vagy említhetnénk Ferdinándújfalut, ahol még egyetlen gyermeknek sincs keresztszülője, pedig lassan egy éve indult el a magyar oktatás.

Ahhoz, hogy fogyjanak a levelek, a rajzok újabb keresztszülők bevonására van szükség. Ebben Önök, jelenlegi keresztapák, keresztanyák sokat tudnak segíteni, ha felhívják barátait, ismerőseit, munkatársaikat, szomszédjaikat figyelmét erre a lehetőségre, a csángó gyermekek sorsára. Ha megosztják élményeiket, tapasztalataikat, minél több embernek mesélnek a keresztszülőségről, a csángók helyzetéről, biztosan lesznek, akik szívesen csatlakoznak pártfogóinkhoz.

Sokszor elmondtuk, hogy még több ezer csángó gyerek nem tanulhat magyarul kerethiány miatt, nincs amiből újabb tanárokat, tanítókat alkalmazzunk. 2011-ben Magyarországon hála Istennek van politikai akarat a csángó oktatás támogatására. De Önök nálunk is jobban tudják, hogy az ország gazdasági helyzete sajnos egyelőre nem engedi meg, hogy közügyekre jelentősen több pénz jusson. A kormány képviselői azt mondták, hogy bővítésre, még több tanító alkalmazására nincsen pénz. Türelemre van szükségünk e téren. Tehát a bővítés felelőssége a mienk, civileké, az Önöké, magánembereké és cégvezetőké. Jelenleg közel 1000 keresztszülő támogatja kisebb-nagyobb összegekkel Oktatási Programunkat. Ezt pályázati forrásokkal kiegészítve ma 24 településen tudunk magyar nyelvet oktatni. Még legalább ugyanennyi csángó falu van, ahová nem jutottunk el. Képzeld el, ha mind az 1000 keresztszülő (miért is ne idézzünk egy híres mondatot) magával hozna még egy embert. Ha mindenki felbízna még valakit. Talán eljutnánk Szabófalvára is még mielőtt teljesen elpusztul ott a magyar nyelv. És Bahánára, és Gorzafalvára... És az én keresztszülőt kérő gyereklistánról is elfogynának a várakozók. Értük és a magyar nyelvért tegyük meg!

FARKAS-FERENCZ ENDRE
keresztapa@csango.ro